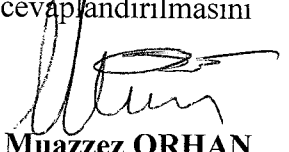

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın **İçişleri Bakanı Süleyman Soylu** tarafından Anayasa'nın 98 inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim.

Muazzez ORHAN

Van Milletvekili

Ulus devletlerin ırkçı, ayrımcı ve adaletsiz politikalarından kaçan, ülkelerindeki sosyo-ekonomik ve siyasal durumdan şikayetçi olan, bölgelerinde devam eden savaş ve şiddet ortamından uzaklaşmak isteyen milyonlarca insan, bugün dünyanın bir çok yerinde mülteci veya göçmen konumunda yaşamaktadır. Bölgeler, ülkeler ve kıtalar arası hukuk ve demokrasi düzeyi farklılıkları ve ekonomik eşitsizlik durumları insanların kendi toplumlarından ve ülkelerinden kaçmalarına yol açmaktadır. Birleşmiş Milletler'in açıkladığı verilere göre dünya genelinde mülteci sayısı 70 milyonu aşmıştır.

Türkiye genelinde; mülteci, sığınmacı, göçmen gibi değişik adlar altında yurttaş olmayan milyonlarca insanın çok zorlu koşullarda yaşadığı veya Türkiye'yi bir geçiş ülkesi olarak geçmeye çalıştığı bilinmektedir. Ancak bu zorlu yolculukta insan onuruna aykırı muamele ve tutumlara maruz kalan yüzbinlerce insan olduğu da bilinmektedir.

Suriye savaşının evinden ettiği milyonlarca insanın yanısıra özellikle Afganistan, Pakistan, Bangladeş ve Afrika ülkelerinden Türkiye'ye göçmen ve mülteci gelişi yaşanmaktadır. Van ilinin İran ile sınır olması nedeniyle bir geçiş bölgesi olduğu ve neredeyse hergün yüzlerce mültecinin sınırı geçmeye çalıştığı gözlemlenmektedir. Van'da resmi olarak Tuşba ve Edremit ilçelerinde "Geri Gönderme Merkezlerine" toplatılan mültecilerin sayısı binlerle ifade edilmektedir. Van'da özellikle kış mevsimlerinde mültecilerin zorlu coğrafi koşullar nedeniyle yaralandığı, hastalandığı veya dönem dönem yaşamını yitirdiği gözlemlenmektedir. Ayrıca mültecilere karşı dolandırıcılık, zorla çalıştırma, kayıtdışı çalıştırma, şiddet uygulama veya gasp benzeri suçlar ülke genelinde de sıklıkla meydana gelmektedir. Mültecilerin geçiş yollarında toplu taşındığı araçların yaptığı kazalar nedeniyle yaşamını yitirdiği vakalarda sık sık gündeme gelmektedir. Van özelinde özellikle sınır boylarında Türkiye ve İran sınırında güvenlik güçlerinin ateş açması nedeniyle yaşamını yitiren mültecilerin yanısıra kardan ve

soğuktan da yaşamını yitiren mülteciler oluyor. Bahar aylarında karlar eridikten sonra Van'da yüzlerce mültecinin cesedine ulaşılmaktadır. Sadece 2019 yılı Mart-Nisan aylarında Başkale ilçesinde 98 mültecinin cesedi karlar eriyince açığa çıkmıştır. Yine Van'da 18 Temmuz 2019 tarihinde tek bir minibüste 67 mültecinin taşınması sırasında olan kazada 17 mülteci yaşamını yitirmiş onlarcası yaralanmıştı. 26 Aralık 2019'da ise Van Gölü'nde batan yine 71 mültecinin taşındığı teknenin devrilmesi sonucu 7 mülteci yaşamını yitirdi. Bu ölümcül vakalar gibi hergün insan hakları ihlali olarak ifade edilebilecek durumlar yaşanmaktadır.

Bu bağlamda;

1. Türkiye'de 2010-2019 yılı içerisinde yaşanan kazalardan kaynaklı yaşamını yitiren mülteci sayısı kaçtır?
2. 2010-2019 yılları arasında Türkiye sınırlarını geçerken yakalanan mülteci sayısı kaçtır?
3. Türkiye'de yakalanan mültecilerin temel insan haklarını koruyan mekanizmalar nelerdir?
4. 2010-2019 yılları arasında Türkiye sınırlarını geçerken veya Türkiye içinde geçiş amacıyla hareket halinde iken güvenlik güçlerinin ateşi sonucu yaşamını yitiren mülteci sayısı kaçtır? Bu nedenle yargılan güvenlik gücü sayısı nedir?
5. Türkiye sınırlarında insan kaçakçılığına göz yumduğu için veya rüşvet ve benzeri durumlarla bu suçun işlenmesine imkan verdiği için yargılanan kamu görevlisi sayısı kaçtır?
6. Van'da 18 Temmuz 2019 tarihinde yaşanan vaka dolayısı ile hakkında idari veya adli soruşturma açılan kamu görevlileri var mıdır?
7. Van'da 26 Aralık 2019 tarihinde yaşanan vaka dolayısı ile hakkında idari veya adli soruşturma açılan kamu görevlileri var mıdır?
8. 2019 yılı içerisinde Van'da toplam kaç mülteci geri gönderme merkezlerinden geri gönderilmiştir.
9. Van'da il otogarı (yüzlerce mülteci daimi olarak burada yaşamakta) başta olmak üzere mültecilerin yoğun olarak kaldığı yerlerde mültecilerin korunması amacıyla yapılan uygulamalar nelerdir?
10. 2010-2019 yılları arasında mültecileri dolandırdığı için yaptırıma tabi tutulan kişi sayısı kaçtır? Bunların ne kadarı kamu görevlisidir?
11. Mültecilerin yaşam hakkının korunması ve ölümlerin olmaması için hangi tedbirleri alacaksınız?